

Raport științific intermediar (etapa I) al proiectului „Spațiul românesc și crizele internaționale: dinamica ocupațiilor militare (1769-1918)” (PN-III-P4-ID-PCE-2020-1868, desfășurat în cadrul programului PNCDI III, finanțat de către Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, CNCS/CCCDI – UEFISCDI)

Contractor: Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași

Site : www.srciom.ro

Director de proiect: conf. univ. dr. Gabriel LEANCA, Facultatea de Istorie, Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași

A. REZUMATUL ETAPEI

Activitățile realizate și expuse pe larg în **secțiunea B** a prezentului raport exprimă tendințele tematice generale avute în vedere de membrii echipei pentru această etapă a proiectului. Strategia de abordare a subiectului a vizat o calibrare mai bună a raportului dintre elementul intern și internațional în orizontul istoriei ocupațiilor militare din spațiul românesc. Astfel, au fost privilegiate relațiile dintre ocupanți și ocupați, cât și perspectivele naționale și imperiale asupra crizelor internaționale care au marcat istoria principatelor Moldova și Țara Românească. De asemenea, din punct de vedere metodologic, abordarea comparativă a fost în multe cazuri utilă. Aceasta a fost completată de valorificarea unor izvoare inedite și de reinterpretarea unor mărturii insuficient exploatate în literatura de specialitate, care au dus la abordări noi în orizontul tematic al proiectului (în special pe tema istoriei politice a raportului dintre Rusia, ca putere ocupantă și elita locală moldoveană și munteană). De asemenea, un segment important al contribuțiilor membrilor echipei a vizat aspecte legate de reprezentarea (imaginea) războiului și a ocupațiilor în diverse scrieri (relatări de călătorie, articole de presă, broșuri politice sau lucrări cu caracter memorialistic). Nu în ultimul rând, contribuțiile din această etapă intermediară subliniază raportul dintre factorul militar și transformarea socială a principatelor Moldova și Țara Românească pentru perioada de interes a cercetării de față (sunt avute în vedere analize la granița dintre istoria administrativă și politică și istoria relațiilor internaționale).

B. DESCRIEREA ȘTIINȚIFICĂ ȘI TEHNICĂ

Acest raport are drept scop autoevaluarea îndeplinirii obiectivelor asumate pentru prima etapă a proiectului de cercetare (ianuarie-decembrie 2021). Acestea au cuprins: a) realizarea de stagii de documentare în țară sau străinătate; b) susținerea de comunicări la manifestări științifice naționale sau internaționale; c) realizarea unui workshop legat de tema stadiului cercetărilor în tema proiectului; d) redactarea a **4 (patru)** livrabile (încadrabile în una dintre categoriile următoare: cărți de autor, studii, articole, ediții critice publicate în bazele de date recunoscute CNATDCU și CNCS) în orizontul tematic al proiectului de cercetare. În paginile care urmează, vom prezenta activitatea echipei pe fiecare secțiune semnalată în planul de realizare.

a) realizarea de stagii de documentare în țară sau străinătate

În cadrul primului stagiu de documentare realizat de către domnul **conf. univ. dr. Gabriel LEANCA** la *Bibliothèque Nationale de France*, Paris (15 septembrie – 3 octombrie 2021) au fost consultate o serie de lucrări în orizontul tematic al ocupațiilor militare în Europa pentru secolul al XIX-lea, cât și un număr de referințe cu trimitere spre problematica serviciului sanitar în cadrul operațiilor militare. Pentru acest din urmă subiect, au fost privilegiate lucrările care analizează transformările medicinei de război în orizontul temporal al Primului Război Mondial. De asemenea, importante lucrări pe care domnul **conf. univ. dr. Gabriel LEANCA** l-a consultat la *Bibliothèque Nationale de France* a fost dublat de parcurgerea *integrală* a dosarelor de arhivă de la *Archives du Ministère des Affaires Étrangères. Paris/La Courneuve* cu privire la misiunile sanitare franceze pe teritoriul României în Marele Război (**Fond Guerre 14-18, Balkans, Roumanie, t. 360, Services Sanitaires Français en Roumanie**). Aceste documente au permis înțelegerea precisă a aportului de **practici și de instrumentar modern** (francez, în acest caz) pe frontul românesc în Primul Război Mondial. Acest tip de izvoare permite articularea solidă a raportului dintre război și transformările administrative și științifice din Romania momentului respectiv. De asemenea, în cadrul acestui stagiu de documentare, domnul **conf. univ. dr. Gabriel LEANCA** a consultat o serie de documente diplomatice cu privire la intervenția militară franceză în Peloponez (1828), care s-a desfășurat în paralel cu ocuparea Moldovei și a Țării Românești de către trupele ruse (**Fond Émile Desages, t. 18, Indépendance grecque/Correspondance du département, Action de**

l’Autriche Amiral de Rigny/Expédition du général Maison/Organisation de la Grèce). Documentele au fost utilizate pentru pregătirea comunicării susținute în luna septembrie (2021) pe tema anului 1821 (*a se vedea secțiunea comunicări din prezentul raport*).

În cadrul celui de-al doilea stagiu de documentare efectuat de către domnul **conf. univ. dr. Gabriel LEANCA** la *Bibliothèque Nationale de France*, Paris (10 – 28 noiembrie 2021), au fost realizate mai multe investigații în orizontul aspectelor geopolitice și militare legate de războiul ruso-otoman dintre anii 1853-1854, transformat în conflict european (Războiul Crimeii). O atenție deosebită a fost acordată începutului acestui război (anii 1853-1854) în literatura de specialitate (franceză în special), dar nu exclusiv. Un accent deosebit a fost pus în această etapă intermediară a proiectului pe problematica integrării principatelor Moldova și Țara Românească în dinamica războiului. Pentru a completa studiul realizat la *Bibliothèque Nationale de France*, domnul **conf. univ. dr. Gabriel LEANCA** s-a deplasat în cadrul aceluiași stagiu și la Arhivele Militare Franceze. Paris (*Service Historique des Armées. Château de Vincennes*). În cadrul acestei instituții, domnul **conf. univ. dr. Gabriel LEANCA** a beneficiat de sprijinul arhiviștilor și bibliotecarilor care i-au pus la dispoziție un număr de patru cutii din cadrul *Sous-Serie 1G Armée d’Orient 1854-1856 (1G3/1G4/1G5/1G7)*. De o mare utilitate pentru activitatea de cercetare din cadrul proiectului s-a dovedit consultarea și fotografierea rapoartelor informative ale ofițerilor francezi sau în serviciul armatei franceze de pe linia Dunării cu privire la Principatele Moldova și Țara Românească din timpul operațiunilor din timpul războiului Crimeii. De asemenea, de mare interes au fost și o serie de dosare din fondurile deja menționate cu privire la stabilirea comunicațiilor dintre linia operativă franco-otomană din zona danubiană și Imperiul Habsburgic (folosirea telegrafiei, culegerea de informații din zonă, constituirea rețelei de spionaj, etc). Scopul acestei investigații speciale a fost acela de a cerceta **rolul capacităților militare aliate în redefinirea administrației informației** în Țara Românească. Această cercetare a fost complementară studiului arhivei Leon Lalanne (Arhiva Universității Dijon, Franța) care conține informații importante despre realizarea **rutei militare franceze Rasova-Constanța** în anul 1855 (inginerul Lalanne fiind proiectantul acestei rute importante pentru impulsivarea interesului pentru Dobrogea dinspre Țara Românească) în timpul războiului Crimeii.

În perioada **29 august-3 septembrie 2021**, domnul **asist. dr. Cosmin Mihuț** a efectuat **un stagiu de documentare la Biblioteca Academiei Române** din București, unde a consultat documente din *Arhiva Mihail Sturdza*. Această arhivă conține izvoare privitoare la administrația Principatelor Române din perioada 1827-1845, iar o mare parte a acestor izvoare este relevantă pentru înțelegerea manierei în care au fost introduse noile practici administrative

în timpul ocupației rusești dintre anii 1828-1836. De asemenea, domnul **asist. dr. Cosmin Mihuț** a consultat o serie de documente aparținând Colecției *Consuli englezi 1821-1836*, bogată în rapoarte și depeșe diplomatice britanice referitoare la ocupația militară otomană a Principatelor (pentru anul **1821**). În această colecție au fost incluse o serie de copii ale unor rapoarte primite de ambasadorul britanic de la Constantinopol, lordul Strangford (Percy Clinton Sydney Smythe), de la consulul britanic din Odesa, James Yeames, care reprezintă mărturii valoroase și detaliate, cu privire la izbucnirea insurecției eteriste în Moldova și la ocupația militară a Principatelor. Aceste mărturii nu au fost incluse în volumele de documente editate de către istoricul Theophilus C. Prousis (*Lord Strangford at the Sublime Porte (1821): The Eastern Question*, t. I-IV, The Isis Press, Istanbul, 2010-2017). Aceste documente prezintă o importanță aparte deoarece relevă maniera în care marile puteri s-au raportat la „chestiunea” Principatelor în această perioadă, dar și locul Moldovei și Țării Românești în raporturile ruso-otomane în perioada 1821-1822; ocuparea celor două principate de către trupele otomane a constituit unul din principalele motive pentru ruperea relațiilor diplomatice dintre cele două puteri. Alte izvoare din această colecție provin de la C. D. Choch. Acesta a fost trimis de către lordul Strangford în Principate în 1822 pentru a-i furniza informații cu privire la mișcarea condusă de Tudor Vladimirescu și despre măsurile luate de administrația militară otomană. În acest fond, am identificat și rapoarte referitoare la trupele de ocupație. Choch a fost un bun cunoscător al realităților politice și sociale locale întrucât locuia în capitala Țării Românești de mai mulți ani. La București, acesta a servit consulatul Rusiei și slujit în calitate de secretar mai multe familii din înalta societate. Rapoartele agentului ambasadorului britanic aduc lămuriri cu privire la firmanele și ordinele publice emise de sultan, respectiv de guvernatorul militar al Principatelor, Ahmed pașa, la situația financiară a acestora, completând astfel imaginea unei ocupații militare apăsătoare pentru populația celor două țări. În același timp, relevă „distanța” dintre ordinele emise de la Constantinopol și aplicarea lor, deficitară din cauza rapacității pașalelor, abuzurilor trupelor și corupției celor doi caimacami. De asemenea, corespondența sa documentează maniera în care s-a produs retragerea trupelor otomane. Colecția mai conține și copii după unele rapoarte ale ambasadorului britanic din Sankt Petersburg. Acestea ilustrează atitudinea țarului Alexandru I despre ocupația Principatelor Române în contextul crizei din 1821-1822 și dezvăluie dilema în care acesta se afla: acesta a avut de ales între a interveni în sprijinul coreligionarilor săi din Imperiul otoman și a rămâne loial principiilor solidarității monarhice și stabilității politice, consacrate la 1815.

În cadrul primului stagiu de cercetare întreprins de către domnul **conf. univ. dr. habil. Cristian PLOSCARU** la Universitatea din Padova (24 iulie-8 august 2021), Italia, au fost

consultate și fotocopyate mai multe lucrări inaccesibile în România sau în biblioteci virtuale despre relațiile dintre diaspora grecească din Italia, boierimea moldo-valahă și diplomații ruși în anii 1806-1826. Acest stagiul s-a orientat cu predilecție către două volume de documente cuprinzând rapoarte ale poliției din Veneția și Milano, ca urmare a supravegherii unor personalități ale diasporei grecești stabilite în Italia, dispusă de autoritățile austriece. De asemenea, au fost analizate și patru întinse volume de documente publicate de istoricul Narciso Nada cuprinzând rapoarte diplomatice și consulare austriece despre conexiunile dintre chestiunea italiană și chestiunea orientală (1814-1834). Cel de-al doilea stagiul de documentare realizat de către domnul **conf. univ. dr. habil. Cristian PLOSCARU** s-a desfășurat la București (16- 22 mai 2021). În cadrul acestuia, au fost consultate o serie de fonduri arhivistice de la Biblioteca Academiei Române (*Documente istorice*, 1810-1814; 1821-1822; Manuscrise românești și *Arhiva Mihail Sturdza*) și de la Arhivele Naționale București (*Achiziții noi, fostul fond Roznovanu*). Consultarea acestor izvoare a adus în prim plan o serie de informații noi, care au pus într-o lumină nouă relațiile dintre conexiunile dintre elita politică din Principate și forțele de ocupație.

În perioada 08-19 noiembrie 2021, domnul **prof. univ. dr. habil. Claudiu-Lucian TOPOR** a efectuat un stagiul de documentare la **Arhiva Politică a Ministerului de Externe din Germania** (*Politisches Archiv des Auswärtigen Amts, Berlin*). Această cercetare a permis structurarea unor clarificări importante privind dimensiunea economică, juridică și politică a ocupației militare germane în anii Marelui Război. La **cota RAV 43-1** se găsește fondul *Gesandtschaft Bukarest I* (Agenția diplomatică a Germaniei la București) care concentrează izvoare despre o serie de aspecte fixate cronologic de la 1853 până la 1945: administrație, protocol, comerț, finanțe, juridice, emigrări, cultură, artă, știință, biserici, școli, presă, propagandă, mormintele eroilor, etc.. De asemenea, domnul **prof. univ. dr. habil. Claudiu-Lucian TOPOR** a parcurs din acest fond dosare privitoare la tratativele purtate la București în anii ocupației (1917-1918) în chestiuni economice și administrative. Au fost identificate de asemenea și documente relevante pentru serviciul de presă german care a funcționat în România în anii războiului. Diverse telegrame și rapoarte politice de maxim interes pentru tematica proiectului pot fi regăsite în fondul amintit. La **cota RZ 602** (*Reprezentanțe Diplomatice*), domnul **prof. univ. dr. habil. Claudiu-Lucian TOPOR** a identificat o serie de dosare care tratează subiecte precum *Guvernământul general pentru România/ Das Generalgouvernement für Rumänien in Bukarest 1916-1921* (cota **RZ 602/131033**); *Reprezentanțe străine în România 1916-1918/ Fremde Gesandtschaften 1916-1918* (cota **RZ 602/131034**); *Călătorii ale înalților oficiali români 1914-1918 / Reisen Hochgestellter*

Rumänien (cota **RZ 602/131032**). Documentele studiate aduc în atenție perioada ocupației militare din perspectiva suspendării relațiilor diplomatice cu statele beligerante din Antantă și chestiunea administrării clădirilor și a patrimoniului rămas în București după plecarea personalului în refugiul din Moldova. Mare parte din activitatea de documentare s-a concentrat și asupra reluării raporturilor româno-germane în primii ani interbelici, urmărindu-se mersul tratativelor în chestiuni divergente rămase suspendate din perioada ocupației militare integrate tematicii reparațiilor, după cum urmează: bancnotele emise de Banca-Generală (**RAV 43-1/110**); confiscări de bunuri, schimburi de internați și prizonieri; cereri de despăgubire ale cetățenilor celor două state care pierduseră averi importante în timpul războiului (cazul faimos al comerciantului Carsten Nielsen, la cota **RZ 206/73712**). Stagiul de documentare a urmărit de asemenea reluarea relațiilor diplomatice și redeschiderea reprezentanțelor consulare; chestiuni de comerț extern și comunicații (transport).

b) susținere de comunicări la manifestări științifice naționale sau internaționale;

Domnul **lect. univ. dr. Ioan-Augustin GURIȚĂ** a susținut următoarele **3 (trei) comunicări științifice** : *Ocupația austriacă a Hotinului (1788-1793). Aspecte economice, sociale și bisericești* în cadrul Conferinței Anuale a Institutului A.D. Xenopol din Iași, , 4-6 iunie 2021; *The Economic Situation of the Priesthood in the "Diocese of Moldavia" between 1805-1808: Notes on an Unedited Document* (comunicare în colaborare cu Dr. Sorin Grigoruță, Institutul A.D. Xenopol, Iași) în cadrul conferinței internaționale *Romanian Lands and International Crises: the Dynamics of the Military Occupations (1769-1918): Theoretical Frameworks, Regional, Comparative and International Perspectives*, Facultatea de Istorie, Iași, 2-3 decembrie 2021; *About a "Problem of Restitutions" during the Russian Occupation of Moldavia (1806-1812). Context, Effects, Historiography* în cadrul conferinței internaționale *Romanian Lands and International Crises: the Dynamics of the Military Occupations (1769-1918): Theoretical Frameworks, Regional, Comparative and International Perspectives*, Facultatea de Istorie, Iași, 2-3 decembrie 2021.

Domnul **asist. univ. dr. Cosmin MIHUȚ** susținut un număr de **3 (trei) comunicări științifice**, dintre care o comunicare în cadrul unui simpozion local („*Cazul Asprea*” și *conflictul dintre Alexandru D. Ghica și consulul britanic de la București, Robert Colquhoun (1840)*), la Sesiunea Anuală a Centrului de Istorie a Relațiilor Internaționale – *Conflict, diplomatie și opinie publică. Studii de caz în orizontul secolelor XIX-XX*, Iași, 30-31 martie 2021, <https://www.srciom.ro/wp-content/uploads/2021/06/Program-Conferinta-CIRI-30-31->

[martie-2021.pdf](#); și două comunicări în cadrul a două conferințe internaționale (*A Diplomacy of Conciliation? Lord Strangford and the Oriental Crisis of 1821-1822*, la Conferința internațională *An „Epoch Threshold”? The Year 1821 in the History of South-East Europe at Bicentennial*, Facultatea de Istorie, Iași, 23-23 septembrie 2021, <http://history.uaic.ro/wp-content/uploads/2021/09/program-1821-2021-Ia.i-m.pdf>; *A Question of Peace or War. Lord Strangford and the Military Occupation of the Principalities (1821-1822)* la Conferința internațională *Romanian Lands and International Crises: the Dynamics of the Military Occupations (1769-1918): Theoretical Frameworks, Regional, Comparative and International Perspectives*, Facultatea de Istorie, Iași, 2-3 decembrie 2021).

Domnul **conf. univ. dr. Gabriel LEANCA** a susținut următoarele **3 (trei)** comunicări:

1. *Ocupația militară rusă a Principatelor Moldova și Țara Românească (1828-1836) în publicistica de limbă franceză din timpul Monarhiei din Iulie* în cadrul conferinței anuale CIRI (Centrul de Istorie a Relațiilor Internaționale) *Conflict, diplomație și opinie publică. Studii de caz în orizontul secolelor XIX-XX*, Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 30-31 martie 2021 (<https://www.srciom.ro/wp-content/uploads/2021/06/Program-Conferinta-CIRI-30-31-martie-2021.pdf>);
2. *The French Occupation of Morea and the Russian Occupation of Moldavia and Wallachia: A Comparative Perspective in the Context of the Greek War for Independence* în cadrul conferinței internaționale *An Epoch Threshold? The Year 1821 in the History of South-East Europe, at Bicentennial*, Centrul de Istorie a Relațiilor Internaționale, Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Iași, 23-25 septembrie 2021 (<http://history.uaic.ro/wp-content/uploads/2021/09/program-1821-2021-Ia.i-m.pdf>);
3. *Mission impossible : Jacques Tolstoï et la défense des occupations militaires russes de la Moldavie et de la Valachie dans la presse française (1828-1829 ; 1853-1854)* la Conferința internațională *Romanian Lands and International Crises: the Dynamics of the Military Occupations (1769-1918): Theoretical Frameworks, Regional, Comparative and International Perspectives*, Facultatea de Istorie, Iași, 2-3 decembrie 2021).

Domnul **conf. univ. dr. habil. Cristian PLOSCARU** a susținut următoarele **11 (unsprezece) comunicări științifice**: 1. *Ocupația otomană și încercări de reaprindere a „zaverii” în Principatele Române (1822-1825)*, la Simpozionul internațional *Începutul revoluției de eliberare a Greciei, Iași, 27 februarie 1821*, organizat de Uniunea Elenă din România, Iași, 27 februarie 2021; 2. *Regulamentele Organice în context european. Cultură constituțională și practici de legiferare*, Conferință susținută la Centrul de Istorie a Relațiilor Internaționale, Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2 februarie 2021 (<http://ciri.uaic.ro/2021/01/14/conferinta-ciri-2-februarie-2021-ora-18-00-cristian->

[ploscaru-regulamentele-organice-in-context-european-cultura-constitutional-a-si-practici-de-legiferare/](#)); 3. *Principatele Române și chestiunea greacă. Conexiuni politico-diplomatice (1822-1829)*, la Conferința anuală a CIRI: *Conflict, diplomație și opinie publică. Studii de caz în orizontul secolelor XIX-XX*, Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 30-31 martie 2021(<https://www.srciom.ro/wp-content/uploads/2021/06/Program-Conferinta-CIRI-30-31-martie-2021.pdf>); 4. *Tudor Vladimirescu și câțiva fruntași ai mișcării de emancipare din Balcani. Interferențe biografice și divergențe politice* la Colocviul național *Biografie-protopografie-genealogie. Discuții de metodologie și studii de caz din antichitate și până în prezent*, Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 13 aprilie 2021 (<http://history.uaic.ro/wp-content/uploads/2021/04/program-protopografie-13apr2021n.pdf>); 5. *Un episod al afilierii lui Tudor Vladimirescu la Eterie? Tentativa de reinstalare a lui Karageorge în fruntea mișcării sârbești (1817)*, la Simpozionul național *1821-2021. Bicentenarul revoluției conduse de Tudor Vladimirescu*, organizat de Institutul de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopșor“ din Craiova al Academiei Române, Craiova, 14-15 mai 2021 (<https://academiaromana.wordpress.com/2021/05/25/craiova-simpozion-national-1821-2021-bicentenarul-revolutiei-conduse-de-tudor-vladimirescu/>); 6. *Tudor Vladimirescu și mișcarea revoluționară de la 1821 – actualitatea unor vechi controverse istoriografice*, la Conferința națională cu participare internațională *Bicentenar: Tudor Vladimirescu și epoca sa (1821-2021)*, Universitatea Valahia Târgoviște, Universitatea din Craiova, 3 iunie 2021(<https://gafencu.hypotheses.org/bicentenar-tudor-vladimirescu-si-epoca-sa-1821-2021>); 7. „*Iordache Olimpiotul – vânzătorul lui Tudor Vladimirescu*”? *Nicolae Iorga și începuturile unei aspre controverse istoriografice*, la Conferința anuală a Institutului de Istorie „A. D. Xenopol” din Iași, ediția a II-a, Iași, 4-6 iunie 2021 (http://adxenopol.academiaromana-is.ro/images/program_iunie2021.pdf); 8. *Legăturile lui Tudor Vladimirescu cu Eteria înainte de 1821. Observații pe marginea unor controverse istoriografice*, susținută la Sesiunea științifică *200 de ani de la Revoluția lui Tudor Vladimirescu*, organizată de Academia Română și de Muzeul Național al Literaturii Române, București, 22 iunie 2021 (<https://acad.ro/com2021/doc/d0622-TudorVladimirescu-invitație.pdf>); 9. *Un episod al afilierii lui Tudor Vladimirescu la Eterie? Tentativa de reinstalare a lui Karageorge în fruntea mișcării sârbești (1817)*, la Simpozion național *1821-2021. Bicentenarul revoluției conduse de Tudor Vladimirescu*, organizat de Institutul de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopșor“ din Craiova al Academiei Române, Craiova, 14-15 mai 2021 (<https://academiaromana.wordpress.com/2021/05/25/craiova-simpozion-national-1821-2021-bicentenarul-revolutiei-conduse-de-tudor-vladimirescu/>); 10.

“With Evil let us Doom the Wicked”. *Networks of Influence and Clashes of Interests in 1821 in the Romanian Principalities*, la Conferința internațională *An Epoch Threshold? The Year 1821 in the History of South-East Europe, at Bicentennial*, CIRI, Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Iași, 23-25 septembrie 2021 (<http://history.uaic.ro/wp-content/uploads/2021/09/program-1821-2021-Ia.i-m.pdf>); 11. *The Russian Occupations of the Romanian Principalities (1806-1812; 1829-1834): Institutional Reform and Cultural-Juridical Colonisation* în cadrul conferinței internaționale *Romanian Lands and International Crises: the Dynamics of the Military Occupations (1769-1918): Theoretical Frameworks, Regional, Comparative and International Perspectives*, Facultatea de Istorie, Iași, 2-3 decembrie 2021.

Domnul **prof. univ. dr. habil. Claudiu-Lucian TOPOR** a susținut următoarele **2 (două) comunicări științifice** : ” (...) *De la această pace se poate spera (...)*” *Expunerea secretarului de stat Richard von Kühlmann privitoare la tratativele păcii cu România (Buftea-București, aprilie/mai 1918)* în cadrul conferinței anuale CIRI (Centrul de Istorie a Relațiilor Internaționale) *Conflict, diplomație și opinie publică. Studii de caz în orizontul secolelor XIX-XX*, Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 30-31 martie 2021(<https://www.srciom.ro/wp-content/uploads/2021/06/Program-Conferinta-CIRI-30-31-martie-2021.pdf>); *Memorialistică din anii ocupației militare: europenizarea României și misiunea civilizatoare a Germaniei (1916-1918)/ Memoirs from the Time of the Military Occupation: Romania’s Europeanization and Germany’s Civilising Mission (1916-1918)* în cadrul conferinței internaționale *Romanian Lands and International Crises: the Dynamics of the Military Occupations (1769-1918): Theoretical Frameworks, Regional, Comparative and International Perspectives*, Facultatea de Istorie, Iași, 2-3 decembrie 2021.

Doamna **doctorand Cristian ȚURCAN** a susținut următoarele **2 (două) comunicări științifice** : 1. *Organizarea Ministerului de Externe al Rusiei la mijlocul secolului al XIX-lea. Caracteristici ale serviciului diplomatic rus*, organizată în cadrul conferinței anuale CIRI (Centrul de Istorie a Relațiilor Internaționale) *Conflict, diplomație și opinie publică. Studii de caz în orizontul secolelor XIX-XX*, Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 30-31 martie 2021(<https://www.srciom.ro/wp-content/uploads/2021/06/Program-Conferinta-CIRI-30-31-martie-2021.pdf>); 2. *Transportul armelor sarde pe teritoriul Principatelor Române în timpul domniei lui Cuza. Implicarea consulilor ruși și străini*, în cadrul Conferinței științifice naționale a doctoranzilor dedicată aniversării a 75 ani ai Universității de Stat din Moldova, Republica Moldova , ,, *Metodologii contemporane de cercetare și evaluare*, 22-23 aprilie 2021.

c) realizarea unui workshop legat de tema stadiului cercetărilor în tema proiectului;

Conform planului de realizare pentru prima etapă, echipa grantului a organizat conferința internațională *Romanian Lands and International Crises: the Dynamics of the Military Occupations (1769-1918): Theoretical Frameworks, Regional, Comparative and International Perspectives*, Facultatea de Istorie, Iași, 2-3 decembrie 2021, platforma ZOOM, site web:

https://www.srciom.ro/wp-content/uploads/2021/12/Programme_Atelier_Iasi_Roumanie_1-1.pdf / <http://history.uaic.ro/22430/2-3-decembrie-2021-romanian-lands-and-international-crises-the-dynamics-of-the-military-occupations-1769-1918-theoretical-frameworks-regional-comparative-and-international-perspectives/>.

Programul a cuprins **patru paneluri și o lansare de carte** în tema proiectului de cercetare. Toți membrii echipei au avut comunicări. Lista completă a participanților, afilierea și temele prezentate sunt următoarele: **Sorin GRIGORUȚĂ** (A.D. Xenopol Institute of History, Iași), **Augustin GURIȚĂ** (Alexandru Ioan Cuza University, Iași) : *The Economic Situation of the Priesthood in the "Diocese of Moldavia" between 1805-1808: Notes on an Unedited Document* ; **Cosmin MIHUȚ** (Alexandru Ioan Cuza University, Iași, Romania) : *A Question of Peace or War. Lord Strangford and the Military Occupation of the Principalities (1821-1822)*; **Cristian PLOSCARU** (Alexandru Ioan Cuza University, Iași, Romania) : *The Russian Occupations of the Romanian Principalities (1806-1812; 1829-1834): Institutional Reform and Cultural-Juridical Colonisation*; **Cristina ȚURCAN** (Alexandru Ioan Cuza University, Iași, Romania): *From Occupying Force to Guarantor Power: Some Considerations on Russia's policy in the Romanian Principalities 1854-1858*; **Constantin ARDELEANU** (Dunărea de Jos University, Galați, Romania): *From a Piratical Republic to a Collective European Colony - Sulina in Times of War - 1854-1918* ; **Sergiu IOSIPESCU** (National Heritage Institute, Bucurest, Romania): *Les Principautés Roumaines envahis, de 1768 à 1857. Quelques observations d'histoire militaire* ; **Gabriel LEANCA** (Alexandru Ioan Cuza University, Iași): *Mission impossible : Jacques Tolstoï et la défense des occupations militaires russes de la Moldavie et de la Valachie dans la presse française (1828-1829 ; 1853-1854)*; **Denis VOVCHENKO** (Northeastern State University, Oklahoma, United States of America) *Enemies into Allies: the Russian Officers' Perceptions of Romania, 1907-1918* ; **Catherine HOREL** (École des Hautes Études en Sciences Sociales, CETOBaC, Paris, France) :

Frontière, territoire et occupation dans l'empire des Habsbourg ; **Augustin GURIȚĂ** (Alexandru Ioan Cuza University, Iași, Romania): *About a "Problem of Restitutions" during the Russian Occupation of Moldavia (1806-1812). Context, Effects, Historiography* ; **Alma HANNIG** (Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn, Bonn, Germany) : *Romania and the Balkan Wars in the Reports of the Austro-Hungarian Military Attachés* ; **Mircea GHENGHEA** (Alexandru Ioan Cuza University, Iași, Romania) : *A Sign of the Enemy: the Stamps of the German Occupation of Romania (1917-1918)*; **Claudiu-Lucian TOPOR** (Alexandru Ioan Cuza University, Iași, Romania): *Memoirs from the Time of the Military Occupation: Romania's Europeanization and Germany's Civilising Mission (1916-1918)* ; **Vlasis VLASIDIS** (University of Macedonia, Thessaloniki, Greece) : *The Other Front for the Rescue. Salonica Front and Entente Powers 1915-1918* ; **Oliver SCHULZ** (University of Clermont Auvergne, Clermont-Ferrand, France): *A Neutral State's Perspective on War and Military Occupation: the Swiss Legation in Romania in World War I* ; **Elli LEMONIDOU** (University of Patras, Patras, Greece) : *Occupations étrangères en Grèce durant la Grande Guerre* ; **Paul MICHELSON** (Huntington University, Huntington, Indiana, United States of America) : *Prelude to the Study of Romania and the Eastern Question, 1769-1918. From Romanian Problem to Romanian Question to Greater Romania* ; **Traian SANDU** (Sorbonne Nouvelle University, Paris, France) : *La Roumanie au sortir de la Première Guerre mondiale: un (bien jeune) État nation travaillé par les fantômes des empires.*

Cartea lansată în cadrul workshop-ului și care se încadrează în aria tematică a proiectului de cercetare se intitulează ***Russia on the Danube : Empire, Elites, and Reform in Moldavia and Wallachia, 1812-1834***, Central European Press, Budapest, 2021, 388 pages (part of series: Historical Studies in Eastern Europe and Eurasia), site web: <https://ceupress.com/book/russia-danube> și este scrisă de **dr. Victor TAKI** (University of Edmonton, Alberta, Canada). Au prezentat lucrarea conf. univ. dr. habil. Cristian Ploscaru și conf. univ. dr. Gabriel Leanca.

d) redactarea a 4 (patru) livrabile (încadrabile în una dintre categoriile următoare: cărți de autor, studii, articole, ediții critice publicate în bazele de date recunoscute CNATDCU și CNCS) în orizontul tematic al proiectului de cercetare.

Contribuții lect. univ. dr. Ioan-Augustin Guriță

1. Ioan-Augustin Guriță, Sorin Grigoruță, *Un izvod privitor la statutul fiscal al preoțimii din Mitropolia Moldovei la începutul secolului al XIX-lea*, articol acceptat spre publicare în „Anuarul Institutului de Istorie «A.D. Xenopol», tom LVIII, 2021.

Contribuții asist. univ. dr. Cosmin Mihuț:

1. „Cazul Asprea” și încercările lui Alexandru D. Ghica de a obține rechemarea din post a consulului britanic de la București, Robert Colquhoun (1840), în *Politică și Relații Internaționale în Istoria Românilor. Studii în Onoarea Profesorului Gheorghe Cliveti*, coordonat de Gabriel Leanca, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2022 (în curs de apariție); **editura A, evaluarea CNCS/2020**

2. *A Diplomacy of Conciliation? Lord Strangford and the Oriental Crisis of 1821-1822*, în *An „Epoch Threshold”? The Year 1821 in the History of South-East Europe*, editat de Cristian Ploscaru și Cosmin Mihuț, Cambridge Scholars Publishing (în curs de apariție).

Contribuții conf. univ. dr. habil. Cristian Ploscaru :

1. *Regulamentele organice și istoria constituțională: Principatele Române de la „țări închinete, nesupuse cu sabia” la autonomia politică (1822–1828)*, în „Anuarul Institutului de Istorie A. D. Xenopol”, LVII, 2020, p. 81–99 (apărut în 2021) **revistă indexată CEEOL/CNCS B**

2. *Administrative Hierarchies and Redistributions of Power to the Moldavian Nobility under the Impact of the Organic Regulation*, în *Social and Administrative Elite in the Romanian Space (15th-19th Centuries)*, editat de Mihai-Bogdan Atanasiu, Cristian Ploscaru, HartungGorre Publishers, Konstanz, 2021, p. 177-199 (ISBN – 978-3-86628-692-4)/ **editură cu prestigiu internațional în domeniul artelor și științelor umaniste, recunoscută CNCS**

3. *Tudor Vladimirescu, revolta sârbilor și politica rusească în Balcani (1810-1816)*, în *Școală, biserică, stat și națiune în istoria Românilor. Omagiu profesorului Cornel Sigmirean la împlinirea vârstei de 65 de ani*, editat de Liviu Boar, Ioan Bolovan, Laura Stanciu, Editura

Școala Ardeleană (Academia Română, Centrul de Studii Transilvane), Cluj-Napoca, 2021, p. 91-116 (ISBN – 978-606-038-013-9).

4. „*Valachia și Moldavia să se facă amândouă un prințipat*” – un proiect de unire a Principatelor Române cu principe străin (1829-1830), în *Elita românească și itinerariile modernității. Omagiul Profesorului Mihai Cojocariu*, editat de Cristian Ploscaru, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2021, p. 133-182 (ISBN - 978-606-714-647-9), **editura A, evaluarea CNCS/2020**

5. *Regulamentele organice și istoria constituțională (II): Tipologii constituționale în Europa (1814-1830) și influența lor asupra legiurii organice*, în *Politică și Relații Internaționale în Istoria Românilor. Studii în Onoarea Profesorului Gheorghe Cliveti*, editat de Gabriel Leanca, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, în curs de publicare, 27 pagini (predat pentru publicare), **editura A, evaluarea CNCS/2020**

6. *Între diplomația războiului și a păcii: Proiecte politice privind Principatele Române în anii ocupației otomane (1821-1822)*, în „Analele Universității «Alexandru Ioan Cuza» din Iași”, *Istorie*, serie nouă, LXVII, 2021, 22 pagini (predat pentru publicare). **revistă indexată CEEOL/CNCS B**

Contribuții conf. univ. dr. Gabriel Leanca:

1. *Guerre et connaissance de l'autre dans les souvenirs d'Hector de Béarn, attaché à l'ambassade de France à Saint-Petersbourg (1828)* în *Elita românească și itinerariile modernității. Omagiul Profesorului Mihai Cojocariu*, editat de Cristian Ploscaru, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2021, p. 133-182 (ISBN - 978-606-714-647-9), **editura A, evaluarea CNCS/2020**

2. *Roumains et Français. Images réciproques, politique et diplomatie à l'époque moderne (1829-1859)*, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași, 2021, colecția *Historica (Istorie/Istorie Modernă)*, 224 p. (563.471 caractere fără spații), ISBN: 978-606-714-640-0.

<https://www.editura.uaic.ro/produse/editura/ultimele-aparitii/roumains-et-francais-images-reciproques-politique-et-diplomatie-a-l-epoque-moderne-1829-1859-1820/1>

editura A, evaluarea CNCS/2020

3. *Léon Lalanne et ses missions en Europe orientale* în *Léon Lalanne. Un ingénieur entre la science, la politique et l'industrie au XIXe siècle*, volum editat de **François Jarrige**, Besançon, Presses Universitaires de Franche Comté, în curs de publicare, 12 pagini, (predat pentru publicare), **editură cu prestigiu internațional în domeniul artelor și științelor umaniste, recunoscută CNCS**

Contribuții prof. univ. dr. habil. Claudiu-Lucian Topor:

1. *Administratie germană în România ocupată militar: viața oamenilor în vecinătatea armatei de operațiuni (1916-1918)* în „Analele Universității Alexandru Ioan Cuza» din Iași”, Istorie, serie nouă, LXVII, 2021, 13 pagini, în curs de publicare, (predat pentru publicare), **revistă indexată CEEOL/CNCS B**

2. *Bolshevik propaganda on the Romanian front. Public meetings during 1917* în „Anuarul Institutului de Istorie A. D. Xenopol”, LVIII, 2021, 20 pagini, în curs de publicare, (predat pentru publicare), **revistă indexată CEEOL/CNCS B**

Director de proiect,

Conf. univ. dr. Gabriel Leanca